

13 ΙΩΝ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 13.6.2013

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./336

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210 8201426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Ελευθέριο Αυγενάκη
2. Υπουργείο Εξωτερικών
3. Υπουργείο Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 10339/30.4.2013 Ερώτηση

Σχετικό: Το με αριθμ. πρωτ. 21/181/ΑΣ 22812/20.5.2013 έγγραφο του Υπουργείου
Εξωτερικών (Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου), με το οποίο μας διαβιβάστηκε η ως
άνω Ερώτηση.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 10339/30.4.2013 Ερώτησης του Βουλευτή κ.
Ελευθέριου Αυγενάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες
μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το θέμα της καταστροφής των πολιτιστικών αγαθών της χώρας μας από τις δυνάμεις
Κατοχής απασχόλησε την Ελληνική Πολιτεία αμέσως μετά την απελευθέρωση. Ο τόμος «Ζημίες
των αρχαιοτήτων εκ του πολέμου και των στρατών κατοχής» εξεδόθη το 1946 από το τότε
Υπουργείο Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας και είναι αποτέλεσμα έρευνας των διαπρεπών
αρχαιολόγων κ.κ. Χ. Καρούζου, Μ. Καλλιγά, Ι. Μηλιάδη, Γ. Ανδριτσόπουλου και Ν.
Ζαφειρόπουλου.

Ως η πρώτη καταγραφή κάθε είδους καταστροφής πολιτιστικών αγαθών, αποτελεί μέχρι
σήμερα το βασικό «εγχειρίδιο» στο χειρισμό της υπόθεσης της διεκδίκησης των παράνομα
εξαχθέντων πολιτιστικών αγαθών. Όμως η παντελής έλλειψη φωτογραφιών και σχεδιαστικών
αποτυπώσεων των αρχαιοτήτων στην εν λόγω έκθεση, καθιστά σχεδόν αδύνατη την
αρχαιολογική τεκμηρίωση και ως εκ τούτου την ταύτιση των κλαπέντων αντικειμένων με
αντικείμενα ευρισκόμενα σε μουσεία της αλλοδαπής.

Παρόλα αυτά η Αρχαιολογική Υπηρεσία διά της ΔΙΠΚΑ (Διεύθυνση Προϊστορικών και
Κλασικών Αρχαιοτήτων) εξέδωσε δύο εγκυκλίους το 1984 και 1993 προς όλες τις Εφορείες
Αρχαιοτήτων της Επικράτειας προκειμένου να αναζητηθούν και καταγραφούν πιθανόν νέα
στοιχεία τόσο για τις απωλεσθείσες αρχαιότητες κατά τη διάρκεια της Κατοχής, όσο και για τις
αρχαιότητες που είχαν εν τω μεταξύ επαναπατρισθεί.

Από τις απαντήσεις των Εφορειών συνάγονται τα παρακάτω :

α) στην πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν υπήρξε δυνατή η επαλήθευση του αριθμού των κλαπείσων αρχαιοτήτων, καθώς οι τελευταίες δεν είχαν καταγραφεί προ του πολέμου και ως εκ τούτου δεν υπήρχαν κατάλογοι – ευρετήρια στα αρχεία των Εφορειών και

β) κατεγράφησαν τα επαναπατρισθέντα κλαπέντα αρχαία, από τα οποία αναφέρουμε ενδεικτικά τα παρακάτω: Μαρμάρινο γυναικείο άγαλμα κλαπέν από το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, επιγραφές από την Αμφίπολη, το άγαλμα της Φιλίππης, μία λακωνική κύλικα και τρία κιβώτια με αρχαία από τη Σάμο (Μουσείο Βαθέος), ένας χάλκινος τράγος (Μουσείο Θέρμου), ανάγλυφο με παράσταση θράκα ιππέα, μαρμάρινη κεφαλή θεραπαινίδος από επιτύμβιο μνημείο (Παιανία) κ.α.

Βασική και αδιαπραγμάτευτη υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου είναι να προβαίνει στις ενέργειες για τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών τα οποία αποδεδειγμένα έχουν εξαχθεί παράνομα από την ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με την Ελληνική (Ν. 3028/2002, Ν. 3658/2008) και την Κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία 93/7/ΕΟΚ) καθώς και τις διεθνείς Συμβάσεις τις οποίες έχει κυρώσει το ελληνικό Κράτος (Σύμβαση της UNESCO 1970 και Σύμβαση UNIDROIT 1995). Στην κατεύθυνση αυτή, το πρώην Υπουργείο Πολιτισμού, μέσω της συσταθείσας το 2008 Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης & Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών προχώρησε α) το 2011 σε αναλυτική καταγραφή και των βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων που έχουν αρπαγεί ή καταστραφεί και β) επιχειρεί εκ νέου, με τη χρήση νέων ψηφιακών εργαλείων, την αποσαφήνιση και αρχαιολογική τεκμηρίωση των κλαπείσων αρχαιοτήτων, δια της αποστολής σχετικής εγκυκλίου προς όλες τις υπηρεσιακές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού (ΓΓΠ).

Η νέα αυτή προσπάθεια της ΓΓΠ βρίσκεται σε εξέλιξη και ευελπιστούμε ότι σύντομα θα ανακοινωθούν τα αποτελέσματα για τον εντοπισμό ελληνικών μνημείων στην αλλοδαπή και τη διεκδίκηση επιστροφής τους. Αναφέρουμε ενδεικτικά, ότι ολοκληρώνεται εντός των προσεχών μηνών ο επαναπατρισμός από το Pfahlbaumuseum της Γερμανίας αρχαιοτήτων που προέρχονται από παράνομη ανασκαφή νεολιθικού οικισμού στη Θεσσαλία κατά τη διάρκεια της Κατοχής.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

